

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพการบิน
สาขาบริการภาคพื้นและบริการอุปกรณ์ภาคพื้นในลานจอดอากาศยาน

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
ร่วมกับ สมาคมฝึกอบรมด้านการบิน และ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพการบิน สาขาบริการภาคพื้นและบริการอุปกรณ์ภาคพื้นในลานจอดอากาศยาน

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

ครั้งที่ 1

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

ไม่มี

4. ข้อมูลเบื้องต้น

เจ้าหน้าที่บริการภาคพื้นในลานจอด มีหน้าที่หลัก คือ อำนวยความสะดวกและให้บริการต่างๆ ให้กับผู้โดยสาร และอากาศยานในบริเวณลานจอด ตลอดจนการลำเลียงขนถ่ายสัมภาระและสินค้า เจ้าหน้าที่บริการภาคพื้นในลานจอดจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ตามขั้นตอนต่างๆ และกฎระเบียบที่ได้กำหนดไว้ในข้อกำหนดหรือข้อบังคับตามที่องค์กรที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่สายการบินกำหนด และต้องผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย การควบคุมพาหนะและอุปกรณ์ และหลักสูตรอื่นๆ ตามที่องค์กรที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่สายการบินกำหนด

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

ครั้งที่ 1/2564

6. ครั้งที่

ครั้งที่ 1: วัน/เดือน/ปี

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

1. การทบทวนให้สอดคล้องตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ 8 ระดับ
2. การทบทวนการเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ
3. การกำหนดหลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ
4. การยุบอาชีพพนักงานขับรถลากจูงคอนเทนเนอร์/แผ่นระวางสินค้า เป็นอาชีพอาชีพพนักงานควบคุมรถระวางบรรทุก
5. การแยกอาชีพพนักงานขับรถบรรทุกน้ำและสิ่งปฏิกูลออกจากกัน เป็นอาชีพพนักงานขับรถบรรทุกน้ำ และอาชีพพนักงานขับรถขนถ่ายสิ่งปฏิกูล
6. การเพิ่มอาชีพพนักงานขับรถสายพาน อาชีพพนักงานควบคุมรถบริการผู้โดยสารทุพพลภาพ

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพการบิน

สาขาบริการภาคพื้นและบริการอุปกรณ์ภาคพื้นในลานจอดอากาศยาน

อาชีพพนักงานขนถ่ายสัมภาระ (Loader) ระดับ 4

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

ไม่มี

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ

เนื้อหา

40100

ปฏิบัติงานตามหลักความปลอดภัยและระเบียบปฏิบัติภายในลานจอดอากาศยาน

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพการบิน สาขาบริการภาคพื้นและบริการอุปกรณ์ภาคพื้นในลานจอดอากาศยาน อาชีพพนักงานขนถ่ายสัมภาระ (Loader) ระดับ 4

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

มีทักษะทางเทคนิคในการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานตามกฎระเบียบ

ขั้นตอนของหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยในการให้บริการลำเลียงบรรทุกขนถ่ายสินค้าและสัมภาระภายในสนามบินได้อย่าง

ถูกต้องและปลอดภัยตามเที่ยวบินที่ได้รับมอบหมาย และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการสัมภาระได้

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

1. มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานขนถ่ายสัมภาระไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. กรณีเป็นผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ระดับ 3 จะต้องมีความรู้ความสามารถในการขนถ่ายสัมภาระ ระยะเวลา รวม ไม่น้อยกว่า 2 ปี จะสอบเฉพาะหน่วยสมรรถนะ 40202 เท่านั้น

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานอาชีพยกของและสัมภาระ (Loader) หรืองานบริการขนถ่ายและคัดแยกสัมภาระหรือสินค้า

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

40100 ปฏิบัติงานตามหลักความปลอดภัยและระเบียบปฏิบัติภายในลานจอดอากาศยาน

40201 ให้บริการขนถ่าย สัมภาระ สินค้า และไปรษณียภัณฑ์

40202 วางแผน ให้บริการขนถ่าย สัมภาระ สินค้า และไปรษณียภัณฑ์

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 01/01/2565

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
พัฒนาบุคลากรทางด้านการบินในอุตสาหกรรมการบินให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ	40	ให้บริการอุปกรณ์ภาคพื้นแก่อากาศยานในบริเวณลานจอดอากาศยาน	401	บริการอุปกรณ์ภาคพื้นบริเวณลานจอดอากาศยาน
			402	บริการสัมภาระ สินค้า และไปรษณียภัณฑ์

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ 01/01/2565

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
401	บริการอุปกรณ์ภาคพื้นบริเวณลานจอดอากาศยาน	40100	ปฏิบัติงานตามหลักความปลอดภัยและระเบียบปฏิบัติภายในลานจอดอากาศยาน	40100.01	เตรียมความพร้อมก่อนให้บริการภายในบริเวณลานจอด
				40100.02	เตรียมความพร้อมของรถ/อุปกรณ์ ก่อนให้บริการ
402	บริการสัมภาระ สินค้า และไปรษณีย์ภัณฑ์	N/A	N/A	N/A	N/A

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 40100
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ปฏิบัติงานตามหลักความปลอดภัยและระเบียบปฏิบัติภายในลานจอดอากาศยาน
3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2564
4. สร้างใหม่ ☐ ปรับปรุง ☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

8331 พนักงาน/คนขับรถบัสเวียนรับผู้โดยสารภายในสนามบิน
 8332 พนักงาน/คนขับรถหัวลาก
 8332 พนักงาน/คนขับรถบรรทุกน้ำ
 8343 พนักงาน/คนขับรถกระเช้า
 8344 ผู้ควบคุมรถยกสินค้า
 9122 คนงานทำความสะอาดยานพาหนะ
 9621 พนักงาน/คนงานลำเลียงกระเป๋า
 9333 พนักงาน/คนงานประจำรถสิ่งปลูก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามหลักความปลอดภัยและระเบียบปฏิบัติภายในลานจอดอากาศยาน มีความรู้และความสามารถในการเตรียมความพร้อมก่อนให้บริการภายในบริเวณลานจอด รวมถึงสามารถเตรียมความพร้อมของรถ/อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และวิธีการทำงานตามขั้นตอน ก่อนให้บริการภายในลานจอดอากาศยาน

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ปฏิบัติงานภายในลานจอดอากาศยาน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

- ข้อกำหนด International Standards ของ IATA Ground Operations Manual-IGOM
- ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของ ICAO
- ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (CAAT)
- ข้อกำหนดของท่าอากาศยานแต่ละแห่ง
- ข้อกำหนดของแต่ละสายการบิน

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
40100.01 เตรียมความพร้อมก่อนให้บริการภายในบริเวณลานจอด	1.สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล (PPE) 2.ตรวจสอบตารางเที่ยวบินประจำวัน 3.ตรวจสอบความปลอดภัยบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงาน	การสังเกตการปฏิบัติงาน
40100.02 เตรียมความพร้อมของรถ/อุปกรณ์ ก่อนให้บริการ	1.ตรวจสอบสิ่งแปลกปลอม บนรถ/อุปกรณ์ที่ให้บริการ 2.ตรวจสอบอุปกรณ์ความปลอดภัยของรถ/อุปกรณ์ที่ให้บริการ 3.ตรวจสอบความพร้อมใช้งานของรถ/อุปกรณ์ก่อนให้บริการ	การสังเกตการปฏิบัติงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

- ทักษะการตรวจสอบและใช้อุปกรณ์แต่ละชนิดภายในลานจอดอากาศยานได้อย่างถูกต้อง
- ทักษะการใช้รถ/อุปกรณ์แต่ละชนิดได้อย่างถูกต้อง
- ทักษะการตรวจสอบอุปกรณ์ความปลอดภัยของรถ/อุปกรณ์ที่ให้บริการ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

- ความรู้ในกฎระเบียบ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานภายในลานจอดอากาศยาน
- ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์แต่ละชนิดภายในลานจอดอากาศยานได้อย่างถูกต้อง
- ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์ความปลอดภัยของรถ/อุปกรณ์ที่ให้บริการ
- ความรู้ด้านความปลอดภัยของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยและการบินสากลที่เกี่ยวข้องกับการบริการภายในลานจอดอากาศยาน
- ความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตราย (Dangerous Goods)
- ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยทางการบิน (Aviation Security Awareness)

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- เอกสาร/หลักฐานรับรองการทำงาน
- แบบบันทึกผลการสังเกตการปฏิบัติงาน

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- หลักฐานคุณวุฒิการศึกษา
- แบบบันทึกผลการอบรม (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

เจ้าหน้าที่สอบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานตามหลักความปลอดภัยและระเบียบปฏิบัติภายในลานจอด โดยพิจารณาจากหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหลักฐานด้านการปฏิบัติงาน และหลักฐานความรู้

(ง) วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามหลักฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสอบปฏิบัติ

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตของการปฏิบัติงานตามหลักความปลอดภัยและระเบียบปฏิบัติภายในลานจอดอากาศยาน

เริ่มจากการเตรียมความพร้อมก่อนให้บริการภายในบริเวณลานจอดอากาศยาน เช่น การเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงาน ไปจนถึงการเตรียมความพร้อมของรถ/อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และวิธีการทำงานตามขั้นตอน ก่อนให้บริการภายในลานจอดอากาศยานตามหลักความปลอดภัยและระเบียบปฏิบัติภายในลานจอดอากาศยาน

(ก) คำแนะนำ

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเตรียมความพร้อมก่อนให้บริการภายในบริเวณลานจอด และเตรียมความพร้อมของรถ/อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และวิธีการทำงานตามขั้นตอน ก่อนให้บริการภายในลานจอดอากาศยาน

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล (PPE) หมายถึง เครื่องแต่งกายพิเศษและวัสดุอุปกรณ์ที่บุคคลสวมใส่ปกป้องร่างกายเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากสภาพแวดล้อมในขณะที่ปฏิบัติงาน เช่น เสื้อสะท้อนแสง Ear Plug ถุงมือ Safety Shoes เป็นต้น
2. การตรวจสอบความปลอดภัยบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงาน หมายถึง การตรวจสอบบริเวณหลุมจอดอากาศยานในขณะที่ปฏิบัติงานว่ามีสิ่งกีดขวางที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยและส่งผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์
3. สิ่งแปลกปลอม หมายถึง วัตถุ/อุปกรณ์/สถานที่ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในลานจอดอากาศยาน

4. อุปกรณ์ความปลอดภัยของรถ/อุปกรณ์ที่ให้บริการ หมายถึง อุปกรณ์ที่ใช้ป้องกันการเกิดอันตรายกับบุคคล/ อุปกรณ์ และอากาศยานระหว่างปฏิบัติงาน เช่น ถังดับเพลิง
ค้อนทุบกระจก ไม่ห้ามล้อ เป็นต้น

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. ชุดสาธิตรวม/กลุ่มอาชีพรวม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

สอบปฏิบัติ